

BOLALARNI SAVODGA O'RGATISH MASHG'ULOTLARINI TASHKIL ETISH

Jo'raqo'ziyeva Robinsa Obobakir qizi

*Farg'ona viloyati Bag'dod tumani 24-sonli Davlat maktabgacha ta'lim tashkiloti
direktor o'rinbosari*

Annotatsiya: Bolalar uchun savodga o'rgatish jarayoni, ularning kelajakdagi muvaffaqiyatlari uchun juda muhimdir. Savod, bolalarning o'qish va yozish ko'nikmalarini rivojlantirish, shuningdek, ularning tafakkurini kengaytirish uchun zarurdir. Ushbu maqolada, bolalarni savodga o'rgatish uchun samarali mashg'ulotlarni qanday tashkil etish mumkinligi haqida ma'lumotlar berilgan.

Kalit so'zlar: bolalar, savod o'rgatish, ijodiy fikrlash, zamonaviy texnologiyalar, interaktiv materiallar, qobiliyatlar, zamonaviy yondashuvlar.

Savod, insonning o'qish va yozish qobiliyatini anglatadi. Bu ko'nikma, shaxsning bilim olish jarayonida, fikr almashishda va o'z fikrlarini ifoda etishda muhim ahamiyatga ega. Savod o'rganish, nafaqat individual rivojlanish uchun, balki jamiyatning taraqqiyoti uchun ham zarurdir. Savodli insonlar, o'z fikrlarini aniq va ravon ifoda etishlari, yangi bilimlarni o'rganishlari va atrofdagi voqealarni to'g'ri baholashlari mumkin. Savod o'rgatish jarayoni, bolalarning o'qish va yozish ko'nikmalarini rivojlantirishni maqsad qiladi. Bu jarayon, o'qituvchilar, ota-onalar va jamiyatning boshqa a'zolari tomonidan amalga oshiriladi. Savod o'rgatishda bir qator metodlar va usullar qo'llaniladi. O'qituvchilar, bolalarning yoshiga va qobiliyatiga mos materiallarni tanlab, ularni o'qish va yozishga qiziqtirishlari zarur. Rang-barang kitoblar, interaktiv o'yinlar va qiziqarli mashqlar orqali bolalar o'z bilimlarini oshirishlari mumkin. Bolalarni savodga o'rgatishda, o'qituvchilar va ota-onalarning roli juda muhimdir. Ular bolalarga o'qish va

yo'zish jarayonida yordam berishlari, ularni rag'batlantirishlari va qo'llab-quvvatlashlari kerak. O'qituvchilar bolalarning qiziqishlarini hisobga olib, turli xil o'yinlar, mashqlar va faoliyatlar orqali savodga o'rgatish jarayonini qiziqarli va samarali qilishlari zarur. Mashg'ulotlarni tashkil etishda birinchi navbatda, bolalarning yoshiga mos materiallarni tanlash muhimdir. Har bir bolaga individual yondashuvni ta'minlash uchun, o'qituvchi har bir bolaning qobiliyatlari va qiziqishlarini inobatga olishi kerak. Masalan, kichik yoshdagi bolalar uchun rangli va jozibador rasmlar, o'yinchoqlar va interaktiv materiallar yordamida savodga o'rgatish samarali bo'ladi. [1]

Kattaroq bolalar uchun esa, murakkabroq matnlar va qiziqarli hikoyalar tanlanishi mumkin. Bolalarni savodga o'rgatish jarayonida o'yinlar va faoliyatlar muhim ahamiyatga ega. O'yinlar orqali bolalar o'qish va yo'zish ko'nikmalarini osonroq va qiziqarli tarzda o'zlashtiradilar. Masalan, "so'z topish" o'yini orqali bolalar yangi so'zlarni o'rganishlari, ularni to'g'ri talaffuz qilishlari va yo'zish ko'nikmalarini rivojlantirishlari mumkin. Shuningdek, "hikoya yo'zish" o'yini orqali bolalar o'z fikrlarini ifoda etish, ijodkorliklarini rivojlantirish va yo'zish ko'nikmalarini oshirish imkoniyatiga ega bo'ladilar.[2]

Bolalarni savodga o'rgatishda texnologiyalardan foydalanish ham samarali usuldir. Zamonaviy texnologiyalar, bolalarga o'qish va yo'zish ko'nikmalarini o'rganishda yordam beradigan ko'plab interaktiv dasturlar va o'yinlar taklif etadi. Bu dasturlar orqali bolalar o'z bilimlarini mustahkamlashlari, yangi narsalarni o'rganishlari va o'z ko'nikmalarini rivojlantirishlari mumkin. O'qituvchilar va ota-onalar, bolalar bilan birga ushbu dasturlarni ishlatishlari va ularga yordam berishlari muhimdir. Bolalarni savodga o'rgatishda kitoblar va boshqa adabiyotlardan foydalanish juda muhimdir. Kitoblar, bolalarga yangi so'zlar, iboralar va fikrlarni o'rganishga yordam beradi. O'qituvchilar bolalarga qiziqarli va mos keladigan kitoblarni tanlab berishlari, ularga o'qish jarayonida yordam berishlari kerak. Shuningdek, bolalar bilan birga kitob o'qish, ularni

savodga o'rgatish jarayonini yanada qiziqarli va samarali qiladi. Bolalarni savodga o'rgatishda muntazam ravishda mashg'ulotlar o'tkazish muhimdir. O'qituvchilar va ota-onalar, bolalarning o'qish va yozish ko'nikmalarini rivojlantirish uchun muntazam ravishda mashg'ulotlar o'tkazishlari zarur. Bu, bolalarning bilimlarini mustahkamlash, yangi narsalarni o'rganish va o'z ko'nikmalarini rivojlantirishga yordam beradi. [3]

Muntazam mashg'ulotlar, bolalarning o'qish va yozish jarayonida o'zlarini qulay his qilishlariga, o'z bilimlarini oshirishlariga va o'zlariga bo'lgan ishonchlarini kuchaytirishlariga yordam beradi. Bolalarni savodga o'rgatishda ijtimoiy muhit ham muhim ahamiyatga ega. Bolalar, o'z tengdoshlari bilan birga o'qish va yozish jarayonida ko'proq motivatsiya oladilar. O'qituvchilar va ota-onalar, bolalarni guruhda ishlashga, bir-birlariga yordam berishga va o'z fikrlarini baham ko'rishga rag'batlantirishlari kerak. Bu, bolalarning o'zaro munosabatlarini rivojlantirish, ijtimoiy ko'nikmalarini oshirish va o'z bilimlarini mustahkamlashga yordam beradi. Bolalarni savodga o'rgatish jarayonida muvaffaqiyatlarni baholash muhimdir. O'qituvchilar, bolalarning o'qish va yozish ko'nikmalarini muntazam ravishda baholab, ularning rivojlanishini kuzatishlari zarur. Bu, bolalarga o'z muvaffaqiyatlarini ko'rish, o'z bilimlarini mustahkamlash va o'z ko'nikmalarini rivojlantirishga yordam beradi. Baholash jarayoni, bolalarning o'z-o'zini baholash ko'nikmalarini rivojlantirishga ham yordam beradi.[4]

Xulosa:

Xulosa qilib aytganda, bolalarni savodga o'rgatish jarayoni, o'qituvchilar va ota-onalarning birgalikdagi sa'y-harakatlari bilan muvaffaqiyatli amalga oshirilishi mumkin. O'qituvchilar, bolalarning qiziqishlarini hisobga olib, turli xil o'yinlar, mashqlar va faoliyatlar orqali savodga o'rgatish jarayonini qiziqarli va samarali qilishlari zarur. Shuningdek, texnologiyalardan, kitoblardan va ijtimoiy muhitdan foydalanish, bolalarning o'qish va yozish ko'nikmalarini rivojlantirishda muhim ahamiyatga ega.

Muntazam ravishda mashg'ulotlar o'tkazish va muvaffaqiyatlarni baholash, bolalarning o'z bilimlarini oshirishlariga va o'zlariga bo'lgan ishonchlarini kuchaytirishlariga yordam beradi. Shunday qilib, bolalarni savodga o'rgatish jarayoni, ularning kelajakdagi muvaffaqiyatlari uchun mustahkam poydevor yaratadi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

- 1.Maftuna Xolmatova, "Savod o'rgatish metodikasi", Tashkent-2021
- 2.Jamshidbek Qodirov, "Bolalar uchun savod o'rgatish usullari", Tashkent-2022
- 3.Nodira Sultonova, "Savodxonlikni oshirishda innovatsion metodlar" Tashkent-2023
- 4.Dilshodbek Murodov, "O'qituvchilar uchun savod o'rgatish qo'llanmasi" Tashkent-2020
- 5.Gulnora Rahimova, "Bolalar savod o'rgatish jarayonida o'yin metodlari", Tashkent-2021
- 6.Shahrizoda Abdullayeva, "Savod o'rgatishda zamonaviy pedagogik texnologiyalar" Tashkent-2022
- 7.Azizbek Tashkentov, "Savod o'rgatish metodikasi: nazariya va amaliyot", Tashkent-2023